

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce:	Rozvoj myšlenkových dovedností prostřednictvím výchovy zážitkem
Autor práce:	Bc. Markéta Fialová
Obor studia:	Pedagogika volného času
Posudek vypracoval:	PaedDr. Petr Bauman, Ph.D.
Datum:	27. 5. 2015

Předložená bakalářská práce představuje pedagogický projekt rozvoje myšlenkových, resp. intelektových, dovedností (*thinking skills*) zaměřených na rozhodování v oblasti zdravého životního stylu. Už v samotném úvodu práce však čtenáře ponechává v nejistotě, co je vlastně cílem práce. Cílem navrženého projektu je „dosažení změn v osobnosti jedince a rozvoj jeho myšlenkových dovedností, které využije v praktickém životě při rozhodování, ve svůj prospěch v oblasti zdravého životního stylu“ (s. 7, sic). Zdá se, že autorka cíl bakalářské práce a cíl projektu nijak nerozlišuje. Tato nejasnost má za následek, že je velmi obtížné porozumět tomu, jakou funkci plní jednotlivé kapitoly z hlediska celku práce.

Jazyková a formální stránka práce, použité zdroje

Práce je psána velmi těžkopádným a neobratným stylem, obsahuje řadu formulací na hranici srozumitelnosti, např. „Vyšší pravděpodobnost prožití situace a zároveň rozvoje myšlenkových dovedností nastává ve volném čase“ (s. 6) nebo „K rozvoji myšlenkových dovedností bude dosaženo v různých aspektech v oblasti rozvoje myšlenkových dovedností - jednak v aplikaci na sociální interakce a jednak v oblasti rozhodování pro správný životní styl.“ (s. 7), případně téměř celý druhý odstavec na s. 16. V textu se vyskytuje řada jazykových chyb, problematičtější je zejm. psaní čárek v souvětích.

Seznam použitých zdrojů čítá 22 položek, řada z nich má však povahu publikací spíše přehledového nebo učebnicového charakteru. Postrádám relevantní úžeji zaměřené odborné zdroje (články z odborných časopisů apod.).

Obsahová stránka práce

Členění textu práce je nesrozumitelné. Práce začíná vymezením základních pojmů, definicemi pojmu „pedagogika“ a „výchova“. Přitom pod definici výchovy zahrnuje kapitolu „prostředky výchovy“, přičemž mezi tyto řadí výchovné přístupy, didaktické zásady a principy, zákonitosti učení, determinanty edukačního procesu – a v neposlední řadě také didaktické prostředky, ovšem v téže podkapitole spolu s metodami. Naprosto nedostatečné, má-li se o ně opřít jakákoli pedagogická aplikace, jsou pak kapitoly 1.3 a 1.4 věnující se v rozsahu necelých dvou stran vymezení toho, co se rozumí myšlením či myšlenkovou dovedností (podotýkám, že cca třetina tohoto textu je v podstatě nesrozumitelná – snad je to dáno tím, že autorka vychází z cizojazyčného textu, jehož obsah nedokáže samostatně formulovat v českém jazyce). Podobně jako první kapitola také kapitola druhá je spíše

sledem různých více či méně souvisejících výpisků, a to k teorii možností rozvoje myšlenkových dovedností. Jak do celku práce funkčně zapadá kapitola třetí (role, působení instruktora a účastníků při výchově zážitkem), jsem neporozuměl. Kapitola čtvrtá, věnovaná představení „metody Matthewa Lipmana“, kterou se autorka zřejmě inspirovala při koncipování projektu prezentovaného v páté kapitole, sestává z jediného odstavce. Na základě výše uvedeného hodnotím zpracování teoretických východisek vlastního pedagogického projektu jako neuspokojivé.

Pedagogický projekt uvedený v páté kapitole zaujímá téměř polovinu obsahu práce. Jeho východiskem je motivační text, na který pak navazuje dvojí „slovní rozbor“. Z komentáře není zcela zřejmé, jak bude probíhat, popsán je poměrně stručně a nepřiliš souvisle. Je-li však tímto rozbohem míněno „kladení otázek dětem“ a současně by se mělo jednat o aplikaci „metody M. Lipmana“, na kterou odkazovala čtvrtá kapitola, pak se obávám, že autorka Lipmanův přístup vůbec nepochopila. Většina uvedených otázek k textu zůstává pouze na rovině elementárních kognitivních operací (vybavení si děje příběhu), nijak více myšlení nestimuluje. Navazující aktivity nicméně hodnotím jako zdařilejší (jejich kvalita z hlediska sledovaného cíle je kolísavá, pro detailní zhodnocení zde však nemáme dostatek prostoru). Postrádám propracovanější zdůvodnění výběru a řazení jednotlivých aktivit.

Závěr práce teorii s představeným projektem nijak výrazně nepropojuje; je spíše doslovem. Celkový dojem z práce je velmi rozpačitý a čtenář je nucen si klást otázku: jedná se skutečně o hledání cesty, jak rozvíjet intelektové dovednosti, nebo spíše cesty, jak děti přesvědčit o vybraných aspektech zdravého životního stylu? Jaké intelektové dovednosti rozvíjí například aktivita 5.2.3.4? Nejedná se spíše o snahu navodit odstrašující prožitek (příčemž východiskem zdůvodnění této aktivity je manipulativní argumentace typu „kluzký svah“)?

Předloženou bakalářskou práci považuji za velmi problematickou. V závislosti na průběhu obhajoby navrhuji hodnocení stupněm „**dobře**“ / „**nevyhověla**“.